

IeM Sabiedriskās drošības konsultatīvās padomes sēdes

PROTOKOLS Nr.14

2011.gada 15.septembrī, plkst.10.00
(Čiekurkalna 1.līnija 1, 2.korpuss)

Sēdes dalībnieki:

Padomes priekšsēdētājs, iekšlietu ministra pienākumu izpildītājs, tieslietu ministrs **Aigars Štokenbergs**

Padomes priekšsēdētājas vietnieks, Latvijas Drošības biznesa asociācijas prezidents **Jānis Zeps**

Iekšlietu ministrijas valsts sekretāres vietniece **Ingūna Aire**

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta direktors **Dimitrijs Trofimovs**

Iekšlietu ministrijas Juridiskā departamenta direktors **Mārtiņš Rāzna**

Iekšlietu ministrijas Administratīvā departamenta Sabiedrisko attiecību un organizatoriskā darba nodaļas vadītāja **Gunta Skrebele**

Iekšlietu ministrijas Juridiskā departamenta Normatīvo aktu nodaļas vadītāja **Gunta Kurme**

Iekšlietu ministrijas Nozares politikas departamenta Politikas ieviešanas nodaļas vecākā referente **Inga Akmentiņa**

Latvijas Ugunsdzēsības asociācijas valdes priekšsēdētājs **Ilgvars Cēris**

Latvijas Komercbanku asociācijas Drošības komitejas priekšsēdētājs **Vitālijs Aņiko**

Latvijas Kriminālmeklēšanas profesionāļu kluba prezidents **Sergejs Čerņenoks**

Latvijas Detektīvu un drošības dienestu federācijas valdes priekšsēdētājs **Juris Gerbaševskis**

Biedrības „Latvijas Tirgotāju asociācija” padomnieks **Austris Kalniņš**

Biedrības „Informācija – sabiedrības drošībai” valdes priekšsēdētājs **Gundars Loba**

Latvijas Apvienotās policistu arodbiedrības viceprezidents **Guntis Zēvalds**

Neatkarīgās policistu arodbiedrības valdes priekšsēdētājs **Māris Bērziņš**

Latvijas Policistu arodbiedrības valdes priekšsēdētājs **Inguss Kudiņš**

Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrības pārstāvis **Ilgvars Priedīts**

Latvijas juristu apvienības biedrs **Jūlijs Počs**

Latvijas Apdrošinātāju asociācijas Drošības komisijas priekšsēdētāja **Andra Bērziņa**

Biedrības Latvijas Automoto biedrības prezidents **Juris Zvirbulis**

Biedrības „Latvijas Sarkanais Krusts” prezidents **Valdis Nagobads**
 Sieviešu tiesību institūta politikas koordinatore **Oksana Veselova**
 Resursu centra sievietēm „Marta” eksperte **Iluta Lāce**
 Latvijas Cilvēktiesību centra juriste **Kristīne Laganovska**
 Resursu centra „Durvis” vadītāja **Maruta Goilo**
 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Ugunsdrošības uzraudzības
 pārvaldes priekšnieks **Dzintars Umulis**
 Valsts policijas priekšnieka palīdze **Beāte Labinska**
 Valsts policijas Prevencijas pārvaldes Metodiskās pārvaldes priekšnieka
 vietnieks **Andris Pāže**
 SIA „Fask” pārstāvis **Jakobs Kagans**
 Net-Safe Latvia Drošāka interneta centra koordinatore **Agnese Kriķe**
 Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās izglītības un vispārējās
 izglītības departamenta direktora vietniece - Vispārējās izglītības nodaļas
 vadītāja **Inita Juhņēviča**
 Valsts izglītības satura centra Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma
 nodaļas vecākā referente **Inese Bautre**
 VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijas” valdes loceklis **Jānis**
Golubevs
 Rīgas domes Satiksmes departamenta Pasažieru pārvadājumu pārvaldes
 Sabiedriskā transporta un komercpārvadājumu nodaļas galvenā
 speciāliste **Jelena Dzikeviča**
 Biedrības "RES PUBLICA" valdes loceklis un līdzpriekšsēdētājs **Jurijs**
Joffe
 Arodbiedrības LABA.Drošība vadītājs **Inguss Vītoļiņš**

Darba kārtība:

1. Par komersantu priekšlikumiem veikt grozījumus normatīvajos aktos, lai dotu tiesības apsardzes komersantu transportlīdzekļiem, veicot apsardzes darbību, izmantot sabiedriskā transporta kustības joslas un pašvaldību autostāvvietas;
 Ziņotājs – M.Rāzna
- 2.Par drošības jautājumiem izglītības iestādēs, vispārējās izglītības saturā un mācību procesā;
 Ziņotājs – I.Cēris;
- 3.Priekšlikumi objektu drošības un apsardzes jautājumu risināšanai un pilnveidošanai;
 Ziņotāji - J.Zeps, G.Loba;
4. Par veiktajiem pasākumiem drošībai internetā;
 Ziņotājs – „Netsafe” pārstāvis;

5. Par Latvijas pievienošanu Eiropas Padomes Konvencijai pret bērnu seksuālo izmantošanu un bērnu seksuālo vardarbību;
Ziņotājs – D.Trofimovs;

6. Dažādi.

Sanāksmes norise:

darba kārtības 1.punkts.

M.Rāzna – īsumā informē klātesošos par jautājuma vēsturisko attīstību, proti, ka ar priekšlikumiem veikt grozījumus normatīvajos aktos, lai dotu tiesības apsardzes komersantu transportlīdzekļiem, veicot apsardzes darbību, izmantot sabiedriskā transporta kustības joslas un pašvaldību autostāvvietas Saeimā vērsās komersanti. Pēc tam Saeimas attiecīgā komisija lūdza Ministru kabineta viedokli par šo priekšlikumu. Iekšlietu ministrija organizēja sanāksmi, pieaicinot iesaistīto institūciju pārstāvjus. Minētajā sanāksmē tika konstatēts, ka pa joslu, kas paredzēta pasažieru sabiedriskajiem transportlīdzekļiem, pārējo transportlīdzekļu vadītājiem, izņemot taksometrus, aizliegts braukt, kā arī aizliegts apturēt transportlīdzekli šajā joslā. Līdz ar to var secināt, ka šobrīd joslas, kas paredzētas pasažieru sabiedriskajiem transportlīdzekļiem, ir privilīģētas joslas sabiedriskajam transportam. Izņēmuma kārtā pa šīm joslām atļauts braukt arī operatīvajiem transportlīdzekļiem, lai īstenotu sabiedriskās drošības un kārtības nodrošināšanu, kā arī veiktu ar cilvēku dzīvības glābšanu saistītus dienesta pienākumus. Palielinot subjektu loku, kam atļauts pārvietoties pa joslām, kas paredzētas pasažieru sabiedriskajiem transportlīdzekļiem, tiktu radīts risks, ka šīs joslas vairs nenodrošinās to mērķi, kādēļ tās ir izveidotas.

Minētajā sanāksmē tika secināts, ka ir nepieciešams saņemt detalizētāku informāciju no apsardzes komersantiem, proti, par apstākļiem, kas apgrūtina konkrētās komercdarbības veikšanu; par gadījumiem, kad šādas tiesības varētu tikt realizētas, un pamatojumu šāдай nepieciešamībai; par iespēju paredzēt vienotas prasības apsardzes komersantu transportlīdzekļu atpazīstamības nodrošināšanai.

Turpinot iesākto un attiecībā uz apsardzes komersantu tiesībām izmantot pašvaldību autostāvvietas, secināms, ka Rīgas pašvaldības teritorijā esošo autostāvvietu izmantošanu regulē Rīgas domes 2005.gada 27.septembra saistošie noteikumi Nr.18 „Rīgas pilsētas pašvaldības maksas autostāvvietu, kas atrodas ielu sarkano līniju robežās, apsaimniekošanas un lietošanas noteikumi”. Minētie noteikumi nosaka Rīgas pilsētas pašvaldības maksas autostāvvietu, kas atrodas ielu sarkano līniju robežās, lietošanas kārtību Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Šajos noteikumos ir noteikti arī tiesību subjekti, kuri ir tiesīgi lietot autostāvvietu bez maksas. Ņemot vērā norādīto, Rīgas domes kompetencē ietilpst paredzēt apsardzes komersantu transportlīdzekļiem tiesības bez maksas lietot Rīgas pilsētas pašvaldības maksas autostāvvietas vai attiecīgu īpašu samaksas noteikumu paredzēšana.

J.Zeps – norāda, ka minētā iniciatīva nebija nākusi no Latvijas Drošības biznesa asociācijas biedriem. Taču minēto priekšlikumu atbalsta, jo apsardzes kompāniju transportlīdzekļu, kuri izbrauc uz šādiem trauksmes gadījumiem, nav daudz, Rīgā ap 40. Sabiedriskā transporta joslas nav tik ļoti noslogotas. Pa šo joslu stundā varētu izbraukt 2-3 speciāli marķēti apsardzes kompāniju transportlīdzekļi, kas dodas uz trauksmes izsaukumiem. Pauž neizpratni, kādēļ taksometri drīkst braukt pa sabiedriskā transporta joslu, kas ir svarīgāks, personas nokļūšana kādā adresē vai apsardzes kompāniju transportlīdzekļa izbraukums uz trauksmes gadījumu.

A.Štokenbergs – vērš uzmanību uz to, ka, pirmkārt, šāda veida pakalpojumus sniedz ap 300 komersantiem. Otrkārt, norāda, ka saskaņā ar Satiksmes ministrijas sniegto viedokli, ceļu satiksmes noteikumus ES valstīs izstrādā, ievērojot 1968.gada Vīnes konvencijas „Par ceļu satiksmi” normas. Tajā nav paredzēts, ka pa sabiedriskā transporta joslām būtu atļauts braukt citiem transporta līdzekļiem, izņemot taksometrus.

J.Golubevs – neatbalsta priekšlikumus grozījumiem normatīvajos aktos. Viens arguments ir minētā konvencija, kas rada arī juridiskus šķēršļus. Norāda, ka trīs sabiedriskās organizācijas (neminot konkrētas) jau iepriekš ir lūgušas atļauju izmantot sabiedriskā transporta joslu, taču izdiskutējot šo jautājumu tika konstatēts, ka šobrīd problēmas satiksmes kustībā nepastāv. Pilsētā nav sastrēgumu, izņemot atsevišķas stundas, kad lielākā daļa iedzīvotāju dodas uz darbu un atpakaļ no tā. Bez tam, ja šāda atļauja pārvietoties pa sabiedriskā transporta joslu tiks dota vienai sabiedrības daļai, organizācijai, tad būs jāatrod argumenti, kādēļ piemēram, personām ar invaliditāti, netiek dotas tādas pašas tiesības. Kādēļ nedot tādas tiesības pārvietoties velosipēdistiem, kuri arī ļoti vēlas pārvietoties pa šo sabiedriskā transporta joslu, kādēļ nedot tādas tiesības visiem transportlīdzekļiem, kuri aprīkoti ar dzeltenajām bākugunīm, kas veic operatīvi nepieciešamus darbus? Ja šādu atļauju dot vieniem, tad tā ir jādod visiem, līdz ar to sabiedriskā transporta josla būs vienīgā, kur veidosies satiksmes sastrēgumi. Aicina neatbalstīt iniciētos priekšlikumus un aicina mēģināt rast risinājumu ar citām metodēm un citu tiesisko regulējumu.

A.Štokenbergs – ir dzirdēti vēl divi argumenti šādu priekšlikumu noraidīšanai. Pirmkārt, ja apsardzes komersants slēdz līgumus par apsardzes pakalpojumu nodrošināšanu, tad komersantam ir jāreķinās, kādas ir tā reālās iespējas šo pakalpojumu nodrošināt. Otrkārt, ja ir nopietni izsaukumi, tad apsardzes firmas vienmēr var kooperēties ar

Valsts policiju, ja ir aizdomas, piemēram, par zādzību, tad policijas ekipāžas varētu ierasties notikuma vietā ātrāk.

J.Dzikeviča – neatbalsta iniciētos priekšlikumus attiecībā uz apsardzes komersantu tiesībām izmantot pašvaldību autostāvvietas, jo veidosies satiksmes sastrēgumi. Saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, apsardzes komersantu sniegtie pakalpojumi ir dažādi, starp tiem ir ne tikai objektu un personu apsardze, bet arī apsardzes tehnikas sistēmu projektēšana, uzstādīšana un apkalpošana u.c. Ja satiksme tiks organizēta tikai minētā pakalpojuma sniegšanai, tad šajā gadījumā apsardzes komersantam būs tiesības izmantot sabiedriskā transporta joslu, kaut gan mērķis, par ko šobrīd tiek runāts, ir nodrošināt objektu un cilvēku apsardzi. Mērķis netiks sasniegts, būs iespēja apiet likumu un izmantot ļaunprātīgi šādas tiesības.

I.Lāce – atbalsta priekšlikumu un norāda, ka, klausoties diskusijas, rodas jautājums, cik reāli ir šādu izsaukumu, vai tie apdraud sabiedrisko kustību? Būtu jāievēro samērīguma princips un šis jautājums jāpapēta detalizētāk. Valstij nebūtu vienmēr jārikojas stingri saskaņā ar ES noteiktajiem tiesību aktiem, bet būtu pašiem jāveido laba prakse, kuru varētu iestrādāt starptautiskajās normās.

A.Bērziņa – vēlas precizēt, ka praksē nepastāv problēma ar apsardzes komersantu licencēm, tās ir divas dažādas licences, ja tiek piešķirtas šādas tiesības, tad tikai 2.pakāpes licencēm. Bez tam, ja tiek dotas tiesības izmantot sabiedriskā transporta joslu apsardzes komersantu transportam, tad tas ir speciāli marķēts, katram komersantam tādas būtu 2-3 mašīnas.

J.Zeps - šobrīd ir ap 500 šādu licenču, taču apsardzes firmas, kuras nodarbojas ar savām trauksmes grupām, ir aptuveni 30-40. Mazās apsardzes firmas slēdz līgumus ar lielajām firmām par reaģēšanu. Ja minētās automašīnas būtu speciāli trafaretas, pārējās apsardzes firmas, kuru automašīnas ļaunprātīgi izmantotu sabiedriskā transporta joslas, būtu sodāmas.

I.Vitoliņš – apsardzes firmām ir jāveic savas funkcijas, ja tās to nespēj, tad iznāk, ka Valsts policija pilda tās funkcijas. Nevajadzētu pieļaut tādas situācijas veidošanos.

I.Priedīts -atbalsta priekšlikums normatīvo aktu grozījumiem, pauž viedokli, ka Valsts policijai un apsardzes firmām būtu jāsadarbojas, lai ātrāk varētu ierasties notikuma vietā un aizturēt noziedzniekus. Nevajag fokusēties uz to, ka kāds ļaunprātīgi izmantos sabiedriskā transporta joslas.

A.Štokenbergs – izsaka priekšlikumu, ka Iekšlietu ministrija sagatavos atbildes projektu Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai, norādot par notikušajām konsultācijām ar NVO IeM sabiedriskās drošības konsultatīvajā padomē (turpmāk – SDKP). Galīgais lēmums šajā jautājumā būtu jāpieņem Saeimai.

[Klātesošie atbalsta A.Štokenberga priekšlikumu].

darba kārtības 2.punkts.

I.Cēris - ziņo par apkopoto informāciju par drošības jautājumiem izglītības iestādēs, vispārējās izglītības saturā un mācību procesā. Norāda, ka apskatāmais jautājums būtu sadalāms divās daļās: kā drošība tiek realizēta un kādas šobrīd ir prasības mācību iestādēs un kā būtu jāgatavo jaunā paaudze drošības jautājumu risināšanai. Norāda uz spēkā esošajiem Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumiem Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”. Bet, iepazīstoties ar minētajiem noteikumiem, ir jāsecina, ka bez ugunsdrošības un civilās aizsardzības ir arī citas drošības, tādas kā interneta drošība, elektrodrošība u.c., kuru vienotas realizācijas kārtība nav nekur noteikta. Rodas jautājums, vai nevajadzētu valstī aktualizēt jautājumu par iedzīvotāju drošību, par iedzīvotāju drošības koncepciju? Iepazīstoties ar situāciju nonākam pie sekojošiem secinājumiem:

- 1) Nav vienotas koncepcijas un plašai sabiedrībai pieejama un saprotama nacionāla plāna iedzīvotāju (tai skaitā mācību iestāžu audzēkņu un personāla) drošības nodrošināšanā;
- 2) Ir nepilnīga pedagogu, personāla un audzēkņu sagatavotība rīcībai ekstremālās situācijās un evakuācijas jautājumu risināšanā. Aktuāls ir jautājums par praktisko nodarbību organizēšanu;
- 3) Drošības jautājumu risināšanā trūkst plānveida sadarbības ar nevalstiskām organizācijām, tai skaitā vecāku apvienībām audzēkņu drošības jautājumu risināšanā;
- 4) Normatīvo aktu prasību izpilde atsevišķos gadījumos ir formāla vai tās tiek pildītas nepilnīgi.

Norāda, ka visi pasākumi izglītības iestādēs tiek veikti kampaņveidā, bet drošības jautājumi būtu mācāmi jau sākot ar bērnudārzu. Rodas jautājums, vai drošības jautājumi būtu mācāmi jau esošo priekšmetu ietvaros vai kā atsevišķi priekšmeti. Pedagogu, mācību līdzekļu sagatavošanai un ugunsdrošības mācības ieviešanai praksē būtu nepieciešami 800 tūkstoši latu. Pētot šo jautājumu, tika izdarīti sekojoši secinājumi:

- 1) jāizvērtē mācību iestāžu audzēkņu zināšanu līmenis saistībā ar drošības jautājumu risināšanu un viņu attieksme pret reāliem apdraudējumiem. Jānosaka, kādas ir viņu prioritātes un zināšanu trūkumi;
- 2) ir nepieciešams strādāt pie mācību līdzekļu sagatavošanas. Ir sekmīgāk jāizmanto VUGD sagatavoto informatīvo materiālu, piemēram, par drošību interneta vidē un jāizstrādā labāko veidu, kā novadīt šo VUGD informāciju līdz audzēkņiem un pedagogiem;
- 3) jāveic regulāras un visaptverošas pedagogu apmācības. Jāpilnveido esošais modelis drošības jautājumu apgūšanā mācību iestādēs;

- 4) Aktīvāk jāiesaista nevalstiskās organizācijas drošības jautājumu risināšanā, apzinoties, ka tās apvieno lielāko daļu attiecīgo „drošību” speciālistu;
- 5) Jānosaka attiecīgo valsts un pašvaldību iestāžu lielāka atbildība iedzīvotāju drošības jautājumu risināšanā;
- 6) jāveic papildus finansējuma piesaistīšana drošības jautājumu realizēšanai.

Kā tiesisko risinājumu nosauc Nacionālās drošības likuma aktualizāciju, paredzot tajā iedzīvotāju drošības jēdziena konceptuālu pārskatīšanu un definēšanu atbilstoši šodienas situācijai un dzīves prasībām. Tāpat tajā būtu jāprecizē Iekšlietu ministrijas, citu ministriju un valsts iestāžu, pašvaldību un sabiedrisko organizāciju kompetences. Būtu jāizstrādā iedzīvotāju drošības plāns, kurā tiktu iestrādātas nostādnes drošības jautājumu risināšanai mācību iestādēs.

A.Štokenbergs – aicina izskatāmo jautājumu dalīt divās daļās. Ja tiek runāts par izglītības iestādēm, tad, pirmkārt, būtu jārunā par izglītības iestāžu kā drošības objektu drošību. Saskaņā ar rīcībā esošo informāciju, tad kopš 2009.gada situācija uzlabojas, vismaz attiecībā uz ugunsdrošības signalizāciju jautājumiem, apziņošanas sistēmām u.c. Otra jautājumu daļa ir iespējamais izglītības saturs izglītības iestādēs. Kā piemēru nosauc šonedēļ atvērto Valsts policijas Satiksmes drošības klasi, norāda, ka šādas klases paredzēts atvērt visos 5 reģionos. Tas ir pareizāks risinājums, jo nebūs iespējams iegūt augstu pasniegšanas kvalitāti, cenšoties sagatavot pedagogus. Jau ir apmācīti profesionāļi, kas strādā konkrētajos dienestos un ir speciāli ar mācību materiāliem aprīkotas klases. Runājot par NVO iesaisti minētajā jautājumā, tad jau tagad Latvijas Glābēju asociācija organizē mācības skolās, kurās ir pieprasījums pēc tām.

Dz.Umulis – runājot par signalizācijas sistēmām un evakuācijas izejām izglītības iestādēs, ir uzsākts ES līdzfinansēts starpvalstu projekts, kurā būs iesaistīta Latvija un Šveice. Projekts būs akcentēts uz mazām lauku skolām, kuru pagastiem un arī tām pašām nav nepieciešamā finansējuma minētās jautājuma sakārtošanai. Papildus norāda, ka VUGD pārstāvji iespēju robežās piedalās skolās, kurās tiek aicināti, ugunsdrošību jautājumu izglītošanā, saskaņā ar normatīvajiem aktiem tā ir izglītības iestādes vadītāja atbildība. Arī praktisko mācību organizēšana un realizēšana ir izglītības iestādes vadītāja atbildība, VUGD pārstāvji, ja tiek aicināti, tajās piedalās.

I.Bautre - informē, ka nesen Valsts izglītības satura centrā ir izveidota Konsultatīvā padome drošības jautājumos. Tajā ir iesaistīti daudzu institūciju pārstāvji, diemžēl nebija informēta par Latvijas Ugunsdzēsības asociāciju u.c. organizācijām. Pauž izpratni un atbalstu iepriekšējiem runātājiem par to, ka ir nepieciešama cilvēkdrošība. Dotajā brīdī tiek realizēts ESF atbalstīts projekts „Pedagogu profesionālā pilnveide”, tā ietvaros tiek izstrādāta programma pedagogiem, kuri vēlas apgūt civilās aizsardzības mācību un ugunsdrošību. Tāpat tiek izstrādāta speciāla

saturiska programma gan skolēniem (15-19 gadiem), gan skolotājiem, materiāli tiks ievietoti iestādes interneta mājaslapā. Ir plānots sagatavot līdzīgus materiālus ar situāciju spēli sākumskolas audzēkņiem. Informē klātesošos un aicina izmantot interneta mājaslapu, kurā ir saite „Drošības nedēļa”, tajā ir atrodamī kvalitatīvi interaktīvi materiāli. Informē par organizētajiem kampaņveidīgiem pasākumiem, tādiem kā zīmējumu konkursu par kūlas dedzināšanu. Septembrī ir plānota nākamā drošības nedēļa sadarbībā ar Latvenergo, ir uzņemta filma par ugunsdrošību sākumskolas audzēkņiem.

A.Bērziņa - atbalsta I.Cēra pausto un norāda, ka sistemātiskām un praktiskām nodarbībām jābūt organizētām no mazām bērnu dienām. Viens labi apmācīts pedagogs ekstremālā gadījumā varētu netikt galā ar bērnu grupu un pareizu rīkoties šādā situācijā. Norāda, ka šādas apmācības izglītības iestādēs netiek izvestas.

A.Štokenbergs – izsaka priekšlikumu, informāciju pieņemt zināšanai. Izglītības un zinātnes ministrijai, VUGD, Valsts policijai un Drošības policijai savas kompetences ietvaros izvērtēt sniegto informāciju un viena mēneša laikā sniegt viedokli par to.

[Klātesošie atbalsta A.Štokenberga priekšlikumu].

darba kārtības 3.punkts.

G.Loba – sniedz klātesošajiem 3 prezentācijas. Ievadā informē par jautājumu, kas skar apsardzes darbinieku izglītību, aktualizēšanos. Izglītība ir viens no svarīgākajiem posmiem apsardzes uzņēmumu veiksmīgā darbībā un apsardzes pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanā. Ir izveidojusies situācija, kad tiek dibināts komersantu uzņēmums, komersants uzņemas atbildību, nesaprotot, kādu kaitējumu paši var nodarīt sabiedrībai. ES diskutabls ir jautājums par to, kādas funkcijas var nodot apsardzes komersantiem, vai apsardzes uzņēmums var būt kā dalībnieks iedzīvotāju sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā un vai apsardzes uzņēmums var būt veiksmīgs sadarbības partneris Valsts policijai. Attīstot izglītības modeli var panākt 3 lietas: valsts varētu iekasēt vairāk nodokļus; automātiski tiktu nodrošināts iepirkuma un pakalpojuma caurspīdīgums; tiktu nodrošināts apsardzes darbinieku kvalifikācijas līmenis. Izstrādātais mācību modelis ir diskutēts aptuveni gadu, to atzinīgi novērtējuši ir Igaunijas un Vācijas pārstāvji.

Savā pirmajā prezentācijā „Gradācija ievads” G.Loba norāda, kādēļ ir nepieciešama gradācija. Tā ir nepieciešama, jo palielinās nodokļi valsts budžetā; caurspīdīga un saprotama uzņēmējdarbības vide; pozitīva ietekme uz sabiedrības drošību; sakārtoti iepirkumi apsardzes jomā; aktivizēta NVO darbība; tiek sniegts atbalsts Valsts policijai. Tālāk G.Loba informē par gradācijas 2 principiem, proti, gradācijas pamatā ir apsardzes darbībā nodarbinātā darbinieka izglītība un iegūtā profesionālā

kvalifikācija un graduējot tiek ievērots likums „Par profesionālo izglītību” un ES viena no prioritātēm par mācību mobilitāti.

Kā nākamo G.Loba sniedz prezentāciju „Apsardzes darbībā nodarbināto darbinieku gradācija un apsardzes objektu gradācija”. Piedāvā apsardzes darbiniekus iedalīt 3 kategorijās” apsargi/dežuranti, apsardzes darbinieki un apsardzes /drošības dienestu vadītāji. Pirmās kategorijas darbinieki ir personas, kuras strādā objektos ar mazu tautsaimniecības nozīmi un kuros ir mazs apdraudējums sabiedriskajai drošībai. Otrās kategorijas darbinieki-apsardzes darbinieki – strādā paaugstinātas tautsaimnieciskas nozīmes objektos un objektos, kas saistīti ar nozīmīgu apdraudējumu sabiedriskai drošībai. Kā negatīvu piemēru min, ka ir apsardzes darbinieki, kuri apsargā mēbeles, vai tām ir liela tautsaimnieciska nozīme? Trešā kategorija ir vadītāji, G.Loba pauž viedokli, ka par vadītāju nevajadzētu būt cilvēkam, kuram nav zināšanu. Dotajā brīdī par apsardzes firmas vadītāju var būt persona, kura ir noklausījies profesionālās pilnveides programmu 160 stundas, kas, viņaprāt, ir stipri par maz. Papildus informē, ka Anglijā ir 8 kategoriju apsardzes darbinieki, Vācijā 7-15, Igaunijā arī 3 kategorijas. Kā izveidojušos paradoksu Latvijas apsardzes sistēmā min piemēru, ka apsardzes darbinieks, kurš ir apguvis profesionālās pilnveides programmas 160 stundas, var tikt nodarbināts bez apsardzes darbība sertifikāta 3 mēnešus. Kā vēl vienu negatīvu piemēru nosauc to, ka apsardzes darbiniekus sertificē personas, kurām nav šīs nepieciešamās zināšanas – teorijas, profesionālās iemaņas, prakse - attiecīgajā jomā, to var veikt tikai nozares profesionāļi. Patreiz sertifikāciju veic Valsts policijas darbinieki, kas nav attiecīgās nozares profesionāļi.

Kā nākamo G.Loba sniedz prezentāciju „Apsardzes darbībā nodarbināto darbinieku izglītība”. Dotajā brīdī profesiju klasifikatorā ir iekļautas daudzas profesijas, kas attiecas uz apsardzes pakalpojumu sniegšanas jomu, kuru pārstāvjiem nav nekādas izglītības. Runājot par pirmo kategoriju – sargiem, G.Loba min piemēru, kad personu pieņem darbā, nosauc par dežurantu, sargu u.c., G.Loba uzskata, ka apmācāmi būtu visi apsardzes pakalpojumu sniegšanas jomā iesaistītie. 53 stundu apmācības kurss, kas nav sarežģīts, būtu pietiekams šajā gadījumā. Otrā kategorija ir apsardzes darbinieki. Izglītības programmām ir jābūt tādām, lai apmierinātu visu mācību centru, apsardzes komersantu un valsts intereses, lai netiktu saņemti komersantu pārmetumi, ka tiek lobēti kādi konkrēti mācību centri. Apsardzes darbinieku apmācība ir sadalīta divās daļās - profesionālās pilnveides programma un profesionālās tālākizglītības programma, tām ir jābūt pielāgotām darba tirgum. Profesionālās pilnveides programma būtu noderīga policijas darbiniekiem, kuri atvaļinās no dienesta un uzsāk darbu apsardzes uzņēmumā. Profesionālā tālākizglītības programma veido apsardzes darbiniekus par kvalificētiem speciālistiem. Šī apmācību programma ir svarīga saistībā ar apsardzes darbinieku iespējamo strādāšanu visā ES

teritorijā, tiktu izsniegts vienots un visā ES atzīts diploms par konkrētās programmas apgūšanu. Iegūstot minēto izglītību, apsardzes darbinieks var turpināt izglītoties, var mācīties par vadītāju jau nākamajā profesionālajā l. līmeņa augstākajā izglītības programmā. G.Loba norāda, ka apmācību modelis ir izstrādāts ar iespēju attīstīties un veidot karjeru. Bez tam, apsardzes darbinieku sertifikāciju būtu jānodod NVO un mācību programmas nevar izstrādāt Iekšlietu ministrija, tās ir jāizstrādā mācību centriem. G.Loba norāda, ka izstrādātais izglītības modelis aktivizēs NVO darbību, ka vairāk apsardzes komersantu iestāsies Latvijas Drošības biznesa asociācijā un aktīvāk darbosies.

J.Zeps – Saskaņā ar līgumu, kas noslēgts Latvijas Drošības biznesa asociācijai ar Iepirkumu uzraudzības biroju, Valsts Ieņēmumu dienestu un Valsts darba inspekciju, asociācijai ir jāziņo par visiem atklātajiem pārkāpumiem saistībā ar apsardzes darbības jomu. Kopš 2010.gada novembra 27 šāda veida informācijas jau ir nodotas kompetentajiem dienestiem. Norāda, ka katru gadu apsardzes biznesa jomā apgrozās 255 miljonu latu, no kuriem 27 miljoni ir no Latvijas Drošības biznesa asociācijā esošajiem 35 apsardzes uzņēmumiem, kopā ir 500 apsardzes uzņēmumu, asociācijas biedri „apgroza” 10 % naudas no kopējās summas. J.Zeps informē, ka ar jauno izglītības modeli vēlas sakārtot apsardzes darbības vidi. Tādējādi, ja persona ir apsardzes darbinieks, tad viņš saņem attiecīgu atalgojumu un viņam jāpilda attiecīgie darba pienākumi un no viņa var arī prasīt atbildību. Kā labas prakses piemēru nosauc Lietuvu, kur persona izgājusi apsardzes darbinieka apmācību programmu apsardzes sertifikātu saņem tikai tad, kad ir atradusi darbadevēju, pauž vēlmi ieviest šādu praksi arī Latvijā. Saskaņā ar J.Zepa rīcībā esošo informāciju ir izsniegti 26 tūkstoši apsardzes sertifikātu. Turpretim saskaņā ar Valsts policijas sniegto informāciju, tad dotajā brīdī apsardzes jomā ir nodarbināti aptuveni 9 tūkstoši personas, pieļauj varbūtību, ka daļa vēl strādā lielu uzņēmumu drošības dienestos. Bet rodas jautājums, kur tad ir un ko dara pārējās personas, kuras saņēmušas šos apsardzes sertifikātus? Šobrīd šīs personas tiek slēptas zem citiem amatiem, piemēram, ēku sargi, azartspēļu operatori u.c.

A.Kalniņš – vērš uzmanību uz izglītības atdevi. Tirdzniecības centros personas, kuras ir izdarījušas „sīkās” zādzības paliek nesodītas. Viens no iemesliem ir tas, ka apsardzes darbiniekiem nav tiesības veikt sākotnējās likumiskās darbības, piemēram, sastādīt kādu no protokoliem, aizturēt personu uz 3 stundām. Te atkal vietā ir ideja par valsts funkciju deleģēšanu privātajām struktūrām. Izsaka priekšlikumu sākotnējās procesuālās darbības (gan administratīvās, gan kriminālprocesuālās) nodot šiem labi apmācītiem apsardzes darbiniekiem. Tirdzniecības centrs ir publiska vieta un tam ir arī sava sociālā funkcija. A.Kalniņš ierosina atgriezties pie „sīko” zādzību dekriminalizācijas, valsts funkcijas - sākotnējās procesuālās darbības - deleģējot apsardzes darbiniekiem un tādējādi atslogojot Valsts policiju.

A.Štokenbergs – informē par to, ka Tieslietu ministrijā notiek darbs pie šī jautājuma sakārtošanas. Ir paredzēts plašāk piemērot piespiedu darbu gan administratīvajā, gan kriminālprocesā. Piekrīt, ka izmantotie resursi kriminālprocesā nav samērīgi ar nodarījuma smagumu. Nepiekrīt piedāvājumam Valsts policijas funkcijas nodot privātajam sektoram, tas ir pretrunā ar jebkādu valsts suverenitātes doktrīnu.

A.Štokenbergs izsaka priekšlikumu informāciju pieņemt zināšanai. Valsts policijai un Drošības policijai savas kompetences ietvaros izvērtēt sniegto informāciju un viena mēneša laikā sniegt viedokli par to.

[Klātesošie atbalsta A.Štokenberga priekšlikumu].

darba kārtības 4.punkts.

A.Kriķe - īsumā informē klātesošos par „Netsafe Latvia” drošāku interneta centru, akcentē, ka pārstāvētā NVO ir organizācija, kas mudina cilvēkus domāt par savu sociālo drošību internetā, tā nerisina tehniskas dabas jautājumus. Ir sagatavota rokasgrāmata pedagogiem, kurā atspoguļoti iespējamie riski un apdraudējumi. Tiek rīkoti izbraukuma semināri dažādās izglītības iestādēs, tajos izglīto skolniekus sākot no 5.klases par interneta drošību, taču A.Kriķe norāda, ka bērni internetu sāk lietot no krietni mazāka vecuma. Norāda uz izveidoto interneta mājaslapu www.drossinternets.lv (orientēta uz bērnu auditoriju) un ar Satiksmes ministriju izveidota mājaslapa www.esidross.lv (orientēta uz sabiedrības informēšanu kopumā).

„Netsafe Latvia” ir trīs darbības virzieni: 1) izglītošanas darbs; 2) ziņojumu līnija un 3) uzticības tālrunis. Piemēram, ziņojumu līnijā var anonīmi ziņot par atklātajiem pārkāpumiem un nelegālu saturu internetā. Atgādina klātesošajiem, ka par nelegālu saturu internetā tiek uzskatīts bērnu seksuālu izmantošanu saturošu materiāli internetā, Krimināllikumā aizliegtu pornogrāfiju saturošie materiāli, pornogrāfiska satura vietnes bez izvietotiem satura brīdinājumiem, etniskā rasu naida kurināšana, draudēšana, emocionāla pazemošana un finanšu krāpniecības gadījumi. Minētā ziņojumu līnija darbojas kopš 2007.gada, bet kopš 2008.gada ziņojumu līnija kļuva par INHOPE asociācijas, kas cīnās pret bērnu seksuālas izmantošanas materiāliem internetā, biedru. Starptautiskajā asociācijā uz doto brīdi ir jau 36 valstu organizācijas.

Informē klātesošos par to, ka ir noslēgts sadarbības līgums ar Valsts policiju ziņojumu apstrādei. Turpinot iesākto, prezentē statistiskos datus par ziņojumiem kopš 2007.gada. Kā piemēru min, ka kopš 2007.gada 20 pārsūtīti ziņojumi ir bijuši par pamatu kriminālprocesa uzsākšanai.

Aicina klātesošos uz sadarbību, jo vairāk cilvēku zinās, jo lielāka iespēja, ka par atklāto pārkāpumu internetā tiks ziņots, kā arī aicina klātesošās NVO identificēt problēmas, kuras būtu risināmas.

I.Lāce – uzdot jautājumu iepriekšējai runātājai par to, vai saistībā ar drošu interneta vidi ir nepieciešami kādi grozījumi normatīvajos aktos?

Norāda, ka interneta vide ļoti aktīvi tiek izmantota personu rekrutēšanai cilvēktirdzniecībā, tāpat bērniem internetā brīvi ir pieejami pornomateriāli. Interneta aizklājums ar jautājumu „Brīdinām, ka šīs lapas saturu nedrīkst aplūkot, ja Tev vēl nav 18 gadu!” problēmu nerisina.

A.Kriķe – runājot par pornogrāfijas pieejamību un minēto aizklājumu, tad šī ir globāla problēma. Neviena valsts pasaulē vēl nav atradusi ideālu risinājumu tai, izņemot Vjetnamu. Tur interneta lietotāji reģistrējas ar personas kodu, taču diez vai kāds būtu gatavs tam, ka visas aktivitātes internetā tiek monitorētas. Runājot par normatīvajiem aktiem, grozījumi nav nepieciešami. Papildus informē, ka patreiz notiek darbs pie terminoloģijas vienādošanas normatīvajos aktos, jēdziens „bērnu pornogrāfija” tika aizstāts ar jēdzienu „bērnu seksuāla izmantošana”.

A.Štokenbergs – informē klātesošos par to, ka ES Tieslietu ministru apspriedēs tiek regulāri runāts par iepriekš minētajiem jautājumiem un iespējams, ka tuvākajā nākotnē būs kopīga ES regula attiecībā uz interneta satura kontrolēšanu ES dalībvalstīs.

[Informācija pieņemta zināšanai].

darba kārtības 5.punkts.

A.Štokenbergs – izsaka priekšlikumu Iekšlietu ministrijas sagatavoto informāciju darba kārtības 5.punktam izsūtīt elektroniski visiem SDKP locekļiem.

[A.Štokenberga priekšlikums atbalstīts].

darba kārtības 6.punkts.

I.Lāce – īsumā iepazīstina ar patreizējo situāciju cilvēktirdzniecības seksuālajai izmantošanai jomā, īpaši akcentējot vēršanos pret seksa tirdzniecības pieprasījumu un par seksa pakalpojumu pircēju sodīšanu. („Martas” iesniegtais priekšlikums tika izsūtīts elektroniski un ir pieejams SKDP sekretariātā). I.Lāce izsaka priekšlikumu par darba grupas „Risku novēršana neaizsargātām grupām cilvēku tirdzniecībā seksuālai izmantošanai (gan virtuālajā, gan interneta vidē” izveidi. Darba grupā būtu jāiesaista gan Valsts policijas pārstāvjus, gan krimināltiesību ekspertus, tāpat šajā darba grupā būtu iesaistāmi NVO pārstāvji, piemēram, tāds kā „Netsafe Latvia”, jo šāda veida noziegumi lielā mērā tiek pastrādāti izmantojot interneta vidi.

A.Štokenbergs - saskaņā ar viņa rīcībā esošo informāciju, Ministru kabinets jau ir devis uzdevumu veidot darba grupu, iesaistot tajā ministriju pārstāvjus minēto jautājumu risināšanai. Ja I.Lāce uzņemtos iniciatīvu un apkopotu tās NVO, kuras vēlētos iesaistīties attiecīgajā darba grupā, kuras ietvars varētu būt plašāks, piemēram, vardarbības novēršanai, t.sk. bērnu aizsardzībai, sociāli neaizsargāto personu aizsardzībai u.c., tad varētu risināt jautājumu par šādas darba grupas

izveidi. Uzdot precizējošu jautājumu I.Lācei par darba grupā iesaistītajām institūcijām.

I.Lāce – tās varētu būt Tieslietu ministrija, Iekšlietu ministrija, Labklājības ministrija, prokuratūra un galvenais Valsts policija.

A.Štokenbergs – saskaņā ar Ministru kabineta kārtības ruļļa normām, lai tiktu izveidota šāda starpinstitucionāla darba grupa, ir jābūt Ministru kabineta lēmumam, kurā tad arī tiktu dots attiecīgais uzdevums un norādītas iesaistītās institūcijas. Uzdot I.Lācei jautājumu par potenciāli iesaistītajām NVO šajā darba grupā.

I.Lāce – tās varētu būt Resursu centrs „Marta”, Latvijas Ģimenes plānošanas un seksuālās veselības asociācija ”Papardes zieds” vai centrs „Dardedze”, kā arī „Netsafe Latvia”.

D.Trofimovs – par I.Lāces iniciatīvu pusgada garumā ir runāts dažādos formātos, gan Saeimas Cilvēktiesību komisijā, gan Labklājības ministrijā u.c. Secinājums bija tāds, ka Latvija dotajā brīdī nav gatava šādam risinājumam, proti, sodīt seksuālo pakalpojumu pircējus. Potenciālajā darba grupā viennozīmīgi būtu iesaistāmas tādas NVO kā Biedrība „Patvērums „Drošā māja””, kas sniedz pakalpojumus rehabilitējot cilvēktirdzniecības upurus, resursu centrs „Marta” kā iniciatīvas virzītāja, centrs „Dardedze”, kas ir ļoti kritiska pret šo iniciatīvu un „Netsafe Latvia”.

A.Štokenbergs – no taktikas viedokļa būtu svarīgi, lai šis uzdevums parādītos nākamās valdības deklarācijā. Ja būs tāda iespēja, A.Štokenbergs tam personīgi sekos līdzī.

D.Trofimovs – Ja ietiek runāts par valdības deklarāciju, aicina minēto jautājumu sākt risināt ar to, ka politiski būtu jādefinē, vai prostitūcija kā tāda ir atļauta vai aizliegta. Pasakot, ka prostitūcijas pircējs ir sodāms, būtu attiecīgi jāatceļ vai jāgroza normatīvie akti.

A.Štokenbergs - izsaka priekšlikumu Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrības sagatavoto prezentāciju „Iekšlietu darbinieka tēls” laika trūkuma dēļ neskatīt un izsūtīt to elektroniski visiem SDKP locekļiem.

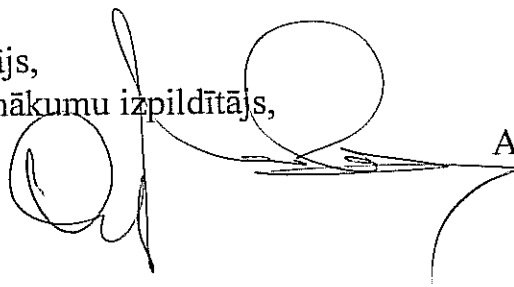
[A.Štokenberga priekšlikums atbalstīts].

PADOME VIENOJĀS:

1. Iekšlietu ministrijai par darba kārtības 1.punktu sagatavot atbildes projektu Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai un nosūtīt to Valsts kancelejai. Informēt par notikušajām konsultācijām ar NVO SDKP sēdē;
2. darba kārtības 2.punkta informāciju pieņemt zināšanai. Izglītības un zinātnes ministrijai, VUGD, Valsts policijai un Drošības policijai savas kompetences ietvaros izvērtēt sniegto informāciju un līdz 2011.gada 27.oktobrim sniegt viedokli par to;

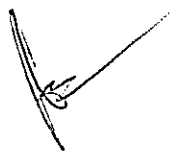
3. darba kārtības 3.punkta informāciju pieņemt zināšanai. Valsts policijai un Drošības policijai savas kompetences ietvaros izvērtēt sniegto informāciju un līdz 2011.gada 27.oktobrim sniegt viedokli par to;
4. darba kārtības 4.punkta informāciju pieņemt zināšanai;
5. Iekšlietu ministrijas sagatavoto informāciju par darba kārtības 5.punktu visiem SDKP locekļiem nosūtīt elektroniski;
6. darba kārtības 6.punkta informāciju pieņemt zināšanai.

Padomes priekšsēdētājs,
iekšlietu ministra pienākumu izpildītājs,
tieslietu ministrs

A.Štokenbergs

protokolēja

I.Akmentiņa